

**Volatilitatea cursului EUR/USD:
aspecte ale impactului său asupra economiei României**

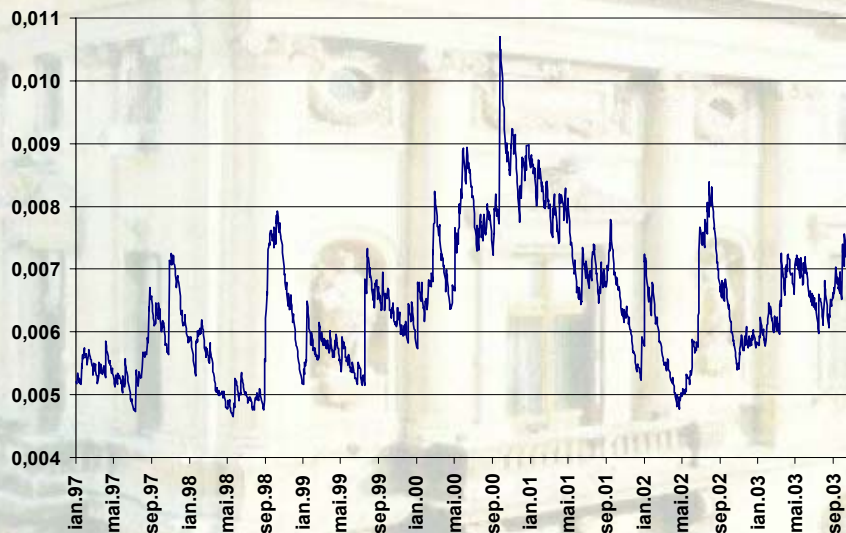
**Cristian Popa
Viceguvernator**

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Volatilitatea cursului EUR/USD

Abaterea pătratică condiționată a cursului EUR/USD
ian. 1997 - oct. 2003 (date zilnice)

Volatilitatea cursului EUR/USD pe piețele internaționale a afectat semnificativ deficitul de cont curent al balanței de plăți a României, prin intermediul stimulării importurilor (în special a celor plătite în avans)

Impactul volatilității cursului EUR/USD asupra volatilității deficitului de cont curent și asupra importului

Dependent Variable: CR_ACC/1000
Method: ML - ARCH (Marquardt)
Sample(adjusted): 1997:01 2003:09
Included observations: 81 after adjusting endpoints
Convergence achieved after 66 iterations
Variance backcast: ON

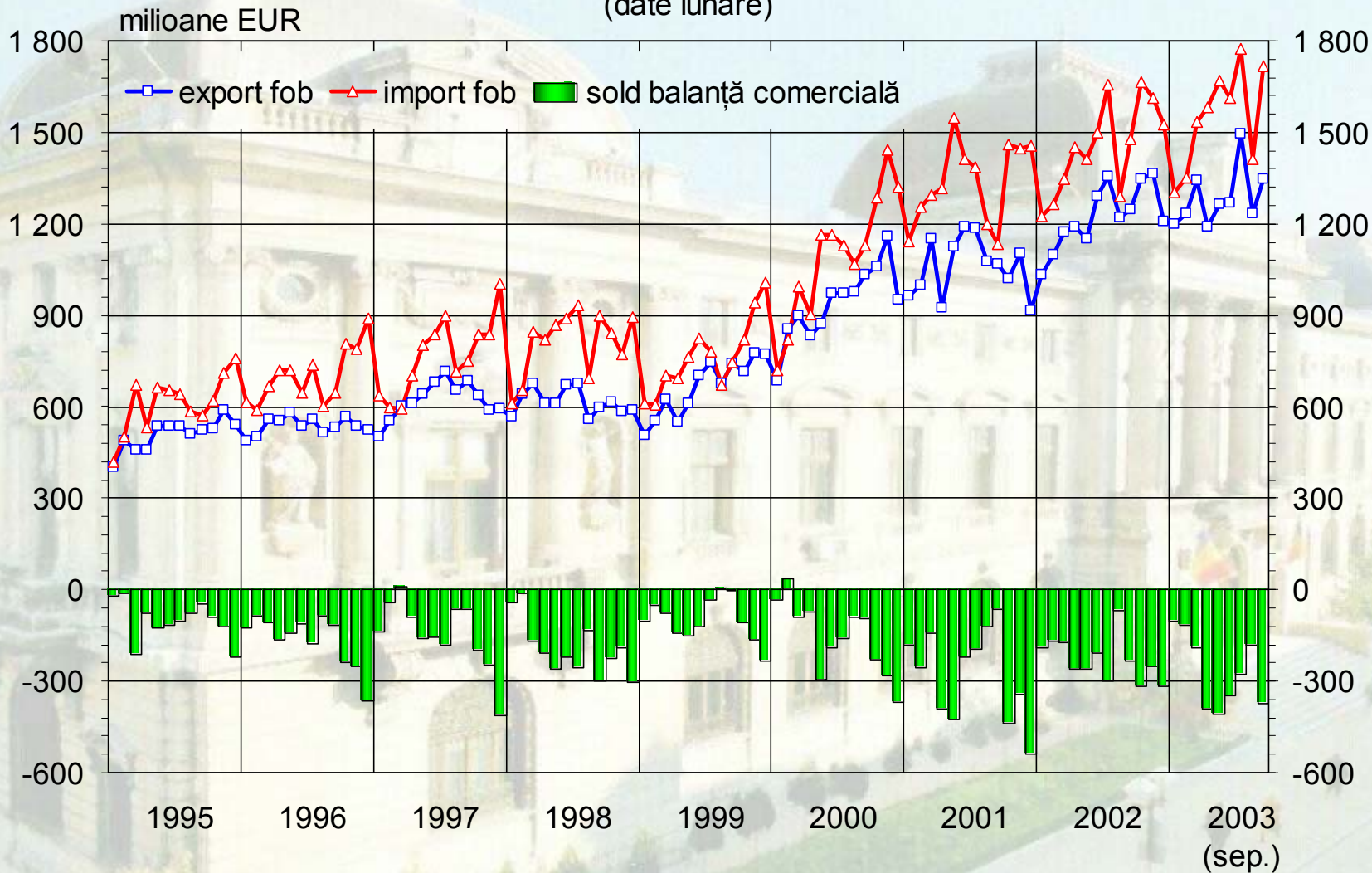
	Coefficient	Std. Error	z-Statistic	Prob.
SQR(GARCH)	0.780152	0.327999	2.378516	0.0174
ROLBSK_R	0.227827	0.090400	2.520223	0.0117
C	0.103912	0.153035	0.679009	0.4971
Variance Equation				
C	-0.022877	0.005114	-4.473647	0.0000
ARCH(1)	0.020286	0.184339	0.110050	0.9124
VOL_EURUSD	51.72537	11.62328	4.450151	0.0000
R-squared	0.043151	Mean dependent var		-0.166173
Adjusted R-squared	-0.020639	S.D. dependent var		0.146968
S.E. of regression	0.148477	Akaike info criterion		-1.109210
Sum squared resid	1.653414	Schwarz criterion		-0.931843
Log likelihood	50.92300	F-statistic		0.676448
Durbin-Watson stat	1.503476	Prob(F-statistic)		0.642593

Dependent Variable: LOG(IMPORT)
Method: ML - ARCH (Marquardt)
Sample(adjusted): 1997:01 2003:09
Included observations: 81 after adjusting endpoints
Convergence achieved after 27 iterations
Variance backcast: ON

	Coefficient	Std. Error	z-Statistic	Prob.
SQR(GARCH)	3.359376	0.920899	3.647930	0.0003
ROLBSK_R	-1.227515	0.181166	-6.775651	0.0000
C	4.203904	0.350562	11.99189	0.0000
VOL_EURUSD	201.1127	89.05960	2.258181	0.0239
Variance Equation				
C	-3.623160	0.192443	-18.82722	0.0000
RES /SQR[GARCH](1)	-0.140855	0.123544	-1.140116	0.2542
RES/SQR[GARCH](1)	0.438655	0.157958	2.777047	0.0055
R-squared	0.648418	Mean dependent var		6.968091
Adjusted R-squared	0.619911	S.D. dependent var		0.278368
S.E. of regression	0.171617	Akaike info criterion		-0.748577
Sum squared resid	2.179489	Schwarz criterion		-0.541649
Log likelihood	37.31738	F-statistic		22.74621
Durbin-Watson stat	1.472370	Prob(F-statistic)		0.000000

Balanța comercială

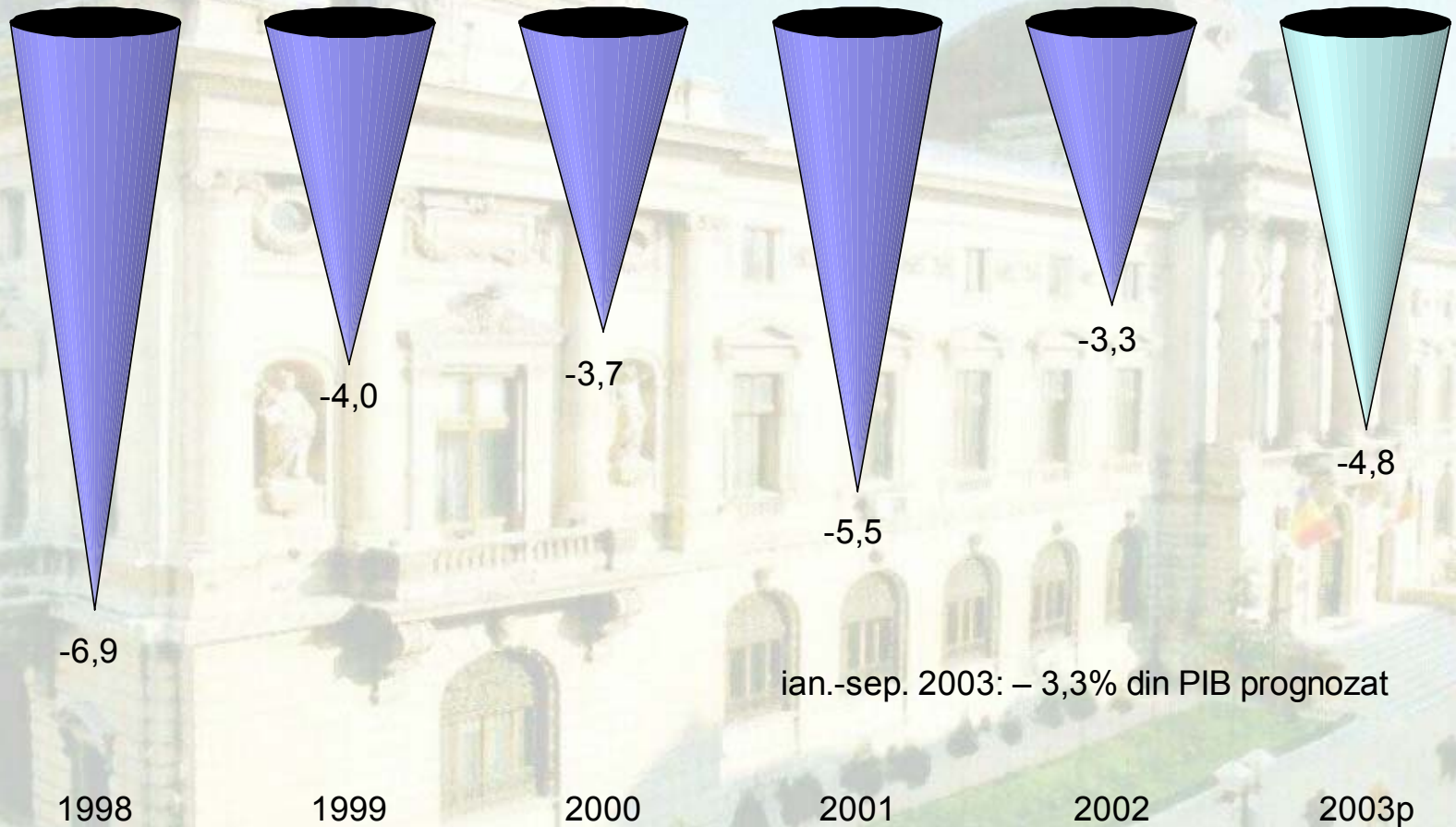
(date lunare)

Sursa: Institutul Național de Statistică

Soldul contului curent (% în PIB)

procente

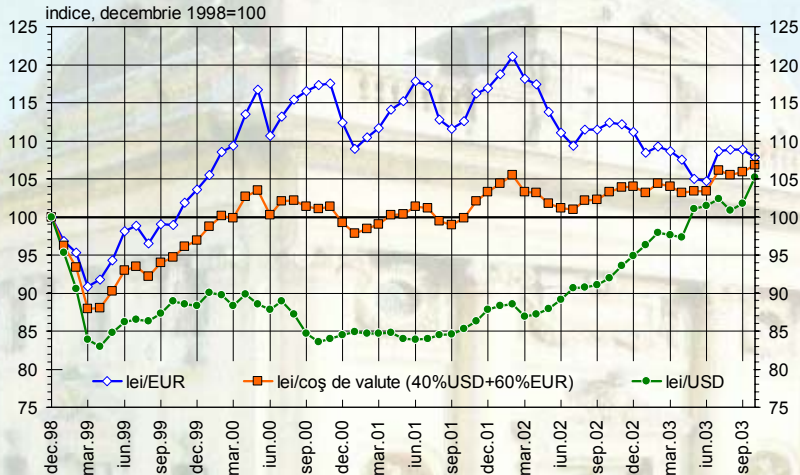
Sursa: Institutul Național de Statistică; Banca Națională a României

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Efectele utilizării coșului valutar implicit

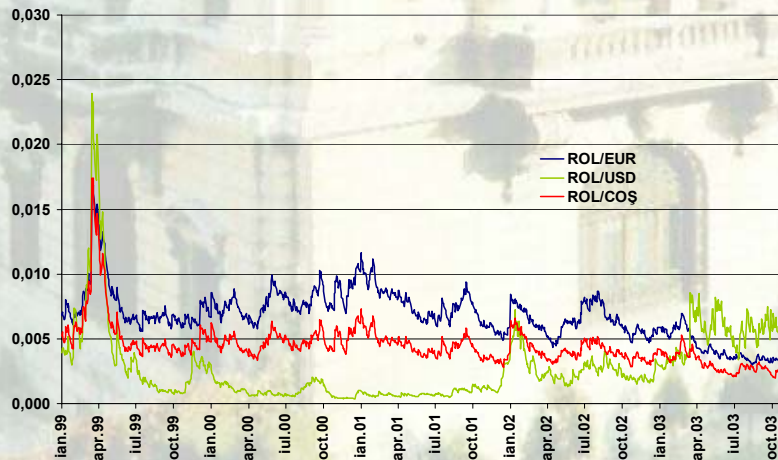
Cursul de schimb mediu real* al leului

* calculat pe baza diferențialului de IPC dintre România și SUA, și respectiv, zona euro

Sursa: Banca Națională a României, Institutul Național de Statistică (calculare BNR)

Abaterea medie pătratică condiționată a cursului valutar al leului
ian. 1999 - oct. 2003 (date zilnice)

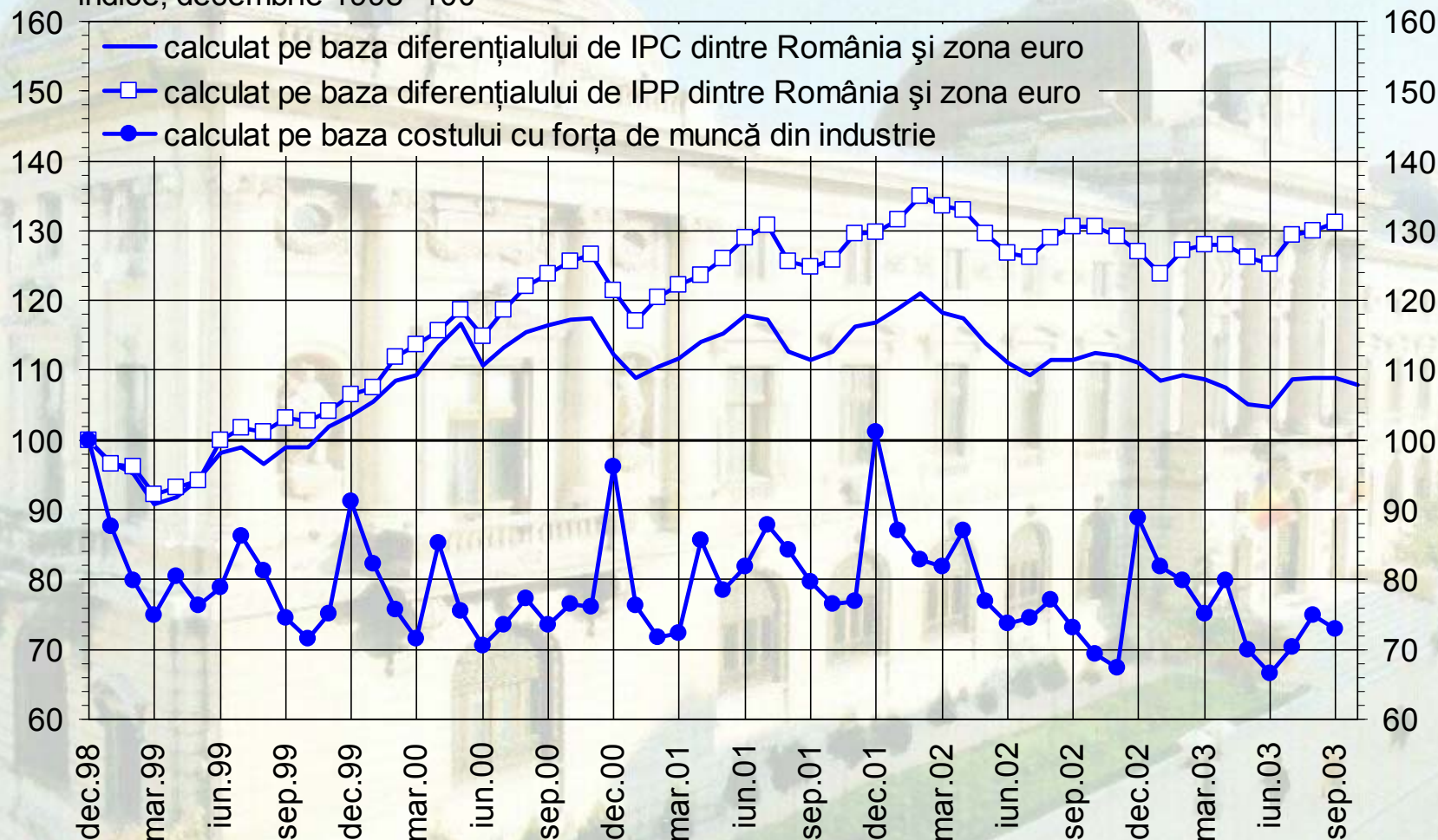
Utilizarea coșului valutar implicit a diminuat relativ impactul volatilității cursului EUR/USD, ajutând și la evitarea perturbărilor asociate trecerii la referința euro; de asemenea, ea a permis o depreciere față de EUR, concomitent cu aprecierea față de USD, conducând la:

- (i) internalizarea parțială a îmbunătățirii raportului de schimb;
- (ii) menținerea competitivității în condițiile unei aprecieri moderate și sustenabile față de coșul valutar implicit;
- (iii) posibilitatea susținerii procesului dezinflaționist.

Cursul de schimb mediu real al leului față de EUR

apreciere (+)/depreciere (-)

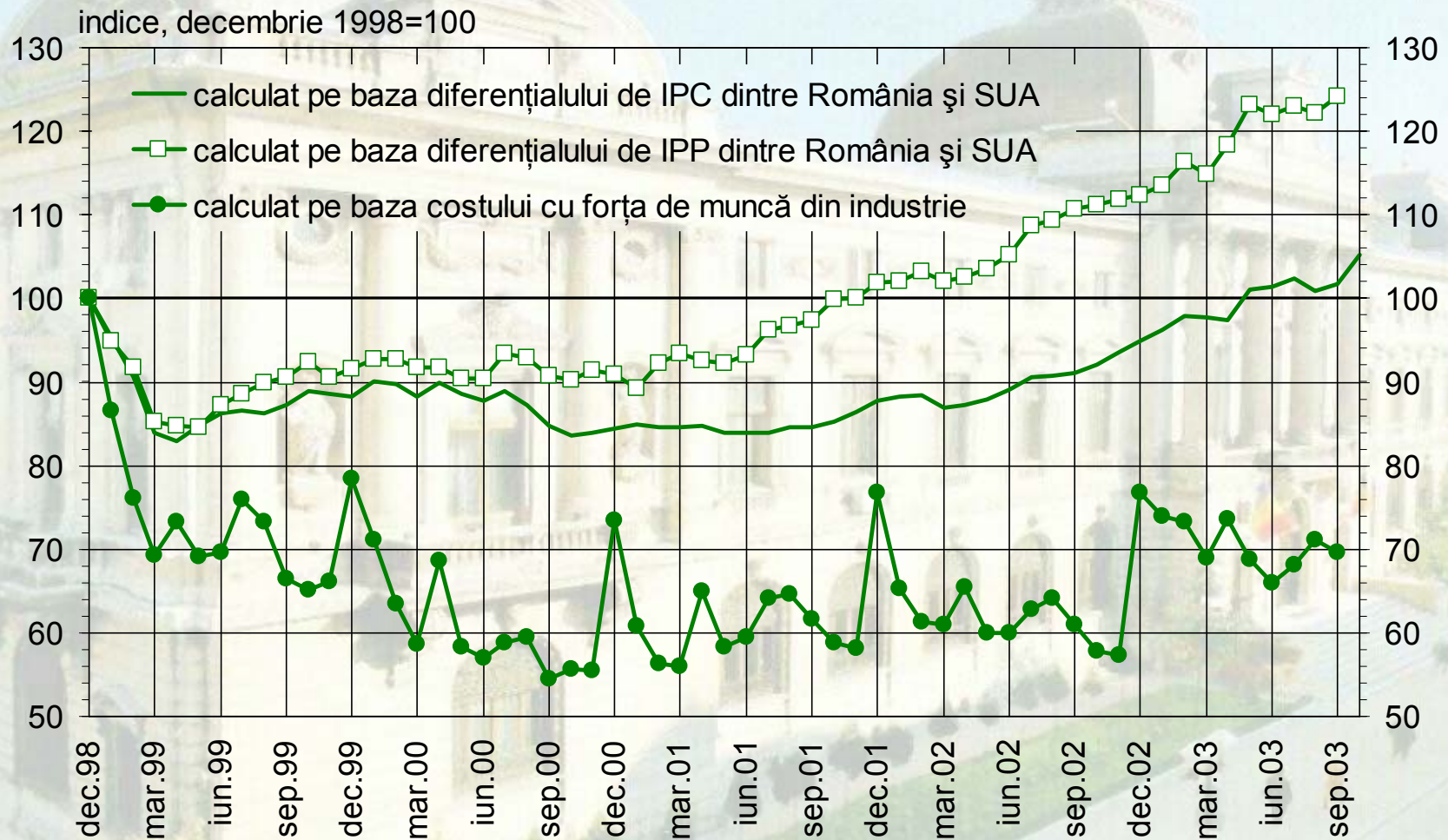
indice, decembrie 1998=100

Sursa: Banca Națională a României, Institutul Național de Statistică (calculare BNR)

Cursul de schimb mediu real al leului față de dolarul SUA

apreciere (+)/depreciere (-)

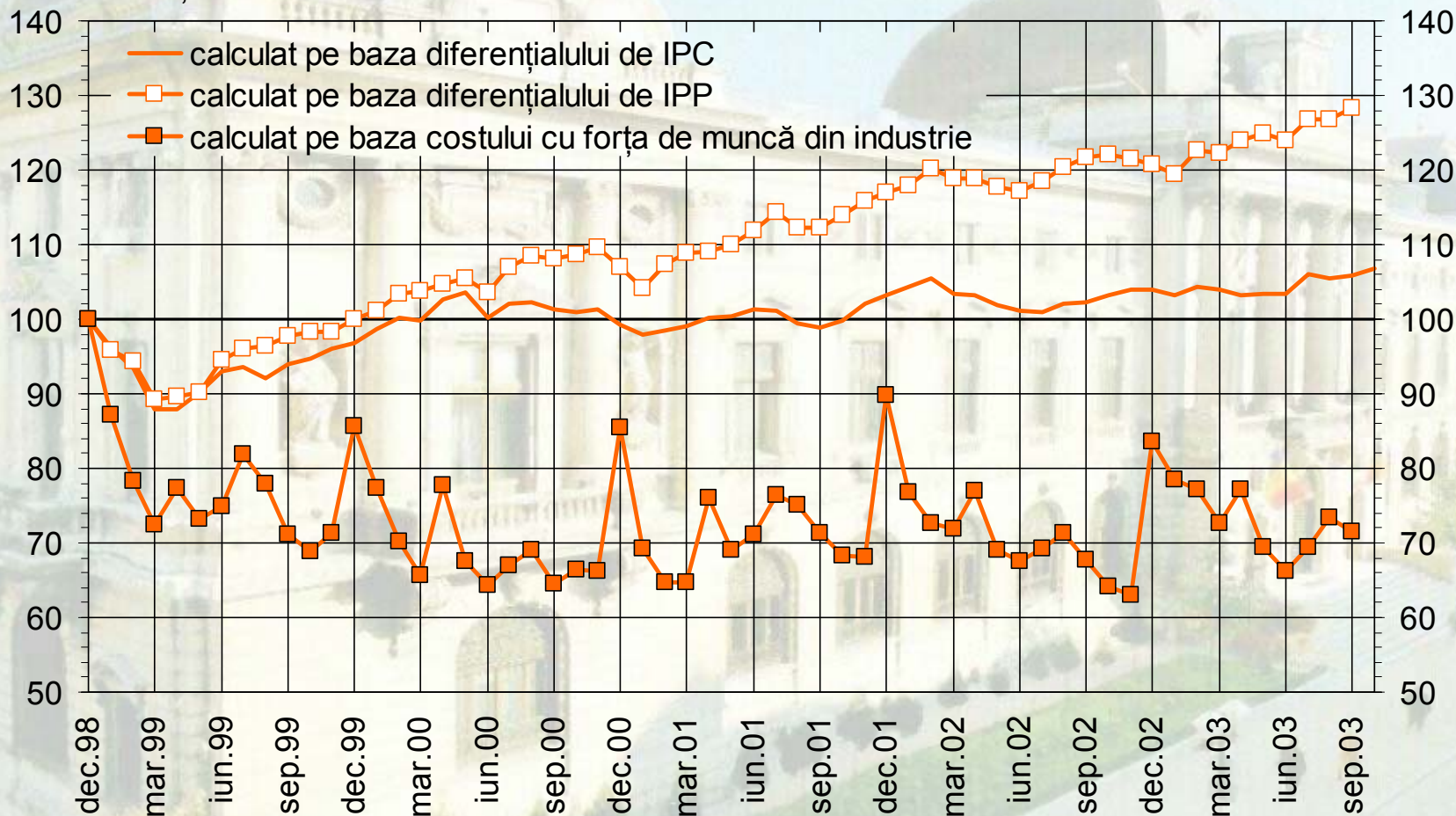

Sursa: Banca Națională a României, Institutul Național de Statistică (calculare BNR)

Cursul de schimb mediu real al leului față de coșul de valute (40%USD+60%EUR)

indice, decembrie 1998=100

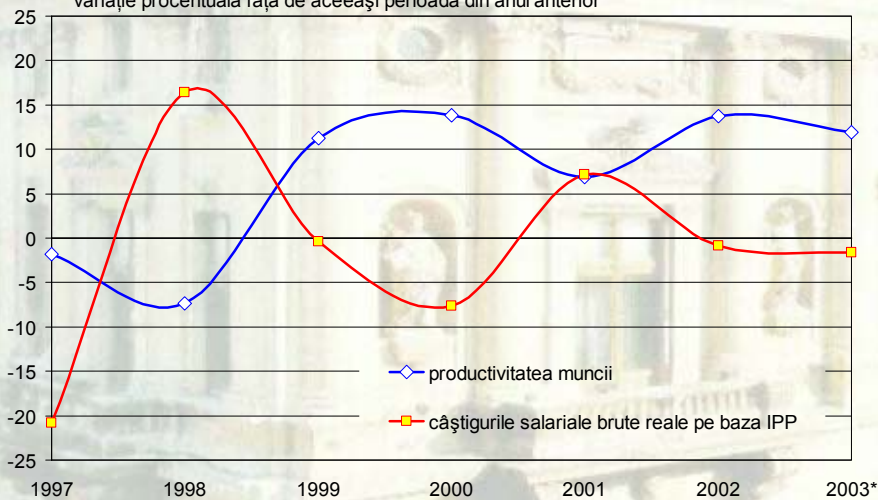

Sursa: Banca Națională a României, Institutul Național de Statistică (calculare BNR)

Aprecierea reală a leului față de coșul valutar implicit

Câștigurile salariale reale și productivitatea muncii în industrie

variație procentuală față de aceeași perioadă din anul anterior

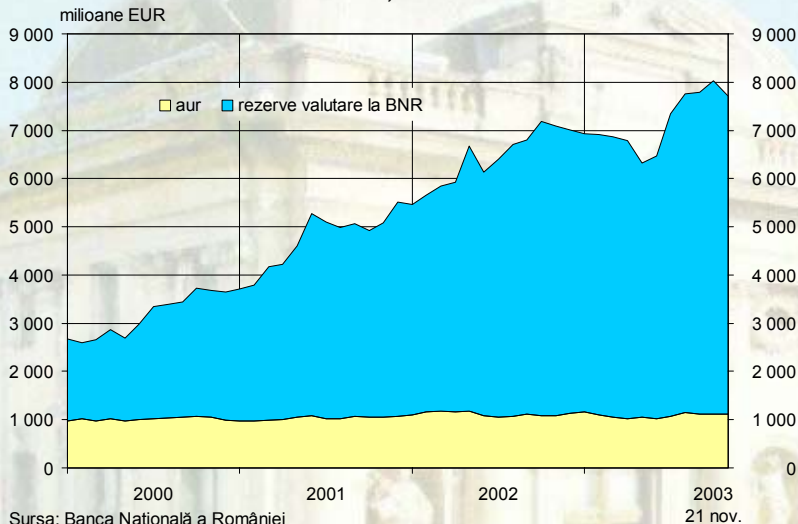
Sursa: Institutul Național de Statistică; calcule Banca Națională a României

*) ian.- sep.

Importanța identificării aprecierii reale anuale (banda de 2-5%) drept prognoză a BNR, bazată pe creșterea sistematică a productivității și pe efectele perene ale convergenței cu UE (efectul Balassa-Samuelson), iar nu drept țintă propriu-zisă a politicilor băncii centrale

Structura rezervei valutare oficiale

Rezervele internaționale brute ale BNR

BNR a optat pentru mecanisme simple în apărarea rezervei oficiale; structura rezervei valutare trebuie să corespundă în linii mari:

(i) componenței coșului valutar implicit, rezultată din structura fluxurilor de comerț exterior, de capital precum și din cea a tranzacțiilor pe piața valutară internă;

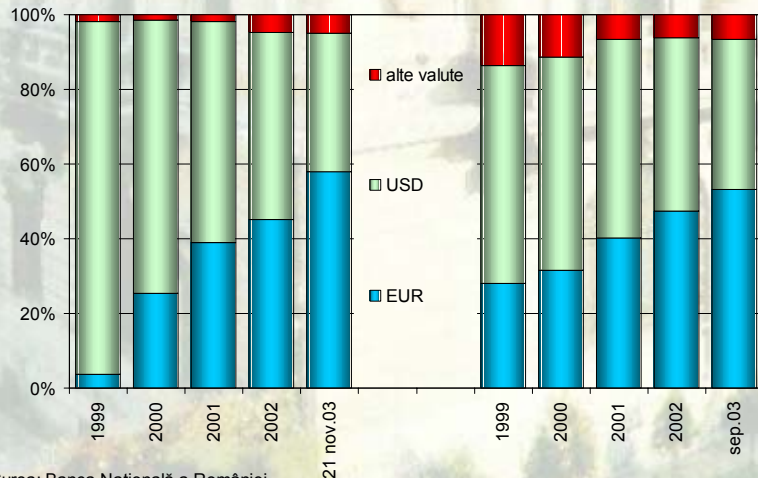
(ii) structurii pe valute a stocului de datorie publică externă;

(iii) structurii pe valute a serviciului datoriei publice externe pe termen mediu și lung.

Rezerva valutară oficială

Datoria externă pe TML

- structura pe valute -

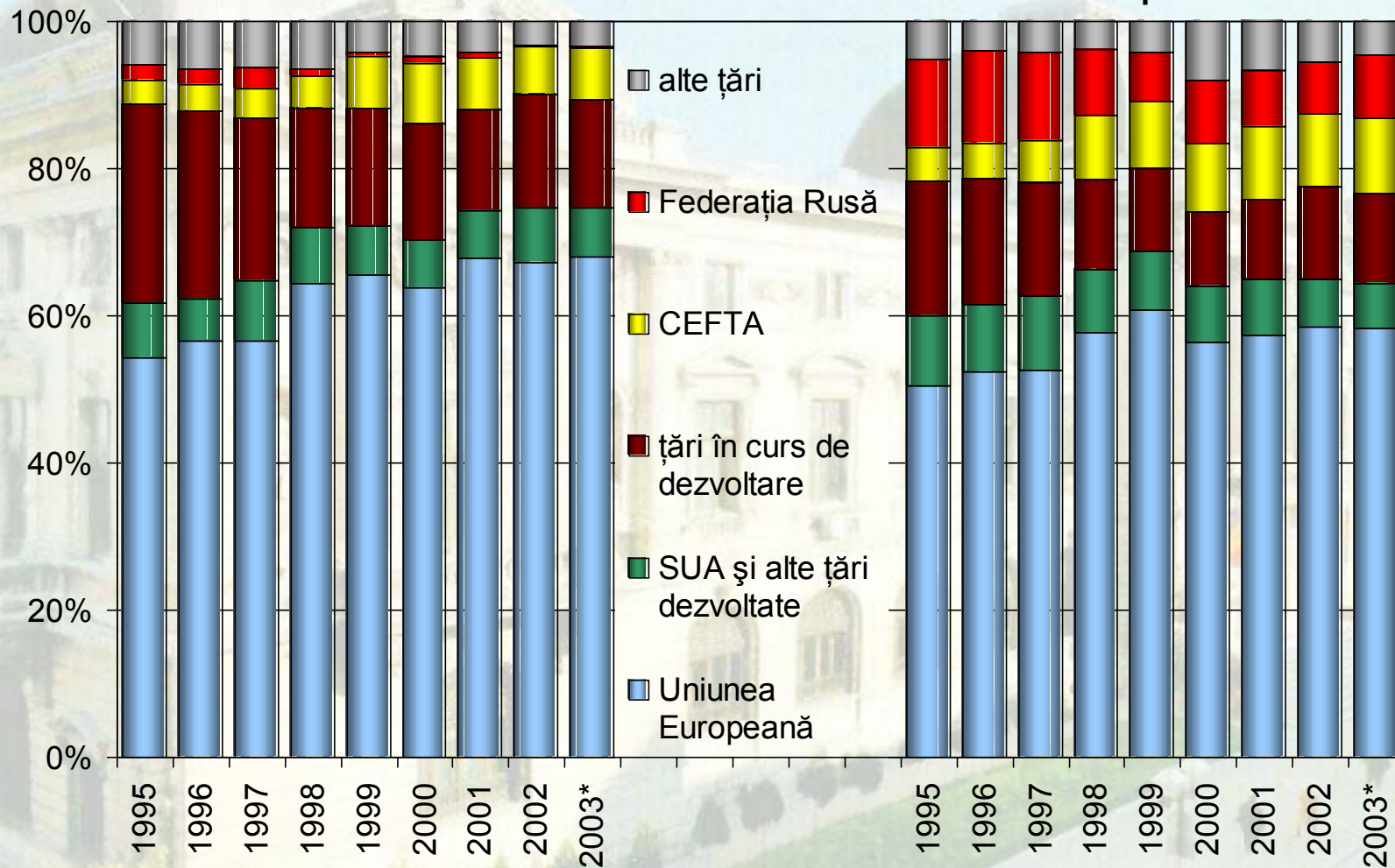

Utilizarea unor mecanisme mai complicate ar fi contrapus un venit potențial relativ redus unor costuri de portofoliu substanțiale; importanța unor stocuri-tampon (GBP, CHF, aur) în asigurarea stabilității rezervei oficiale.

Comerțul exterior pe grupe de țări

Export

Import

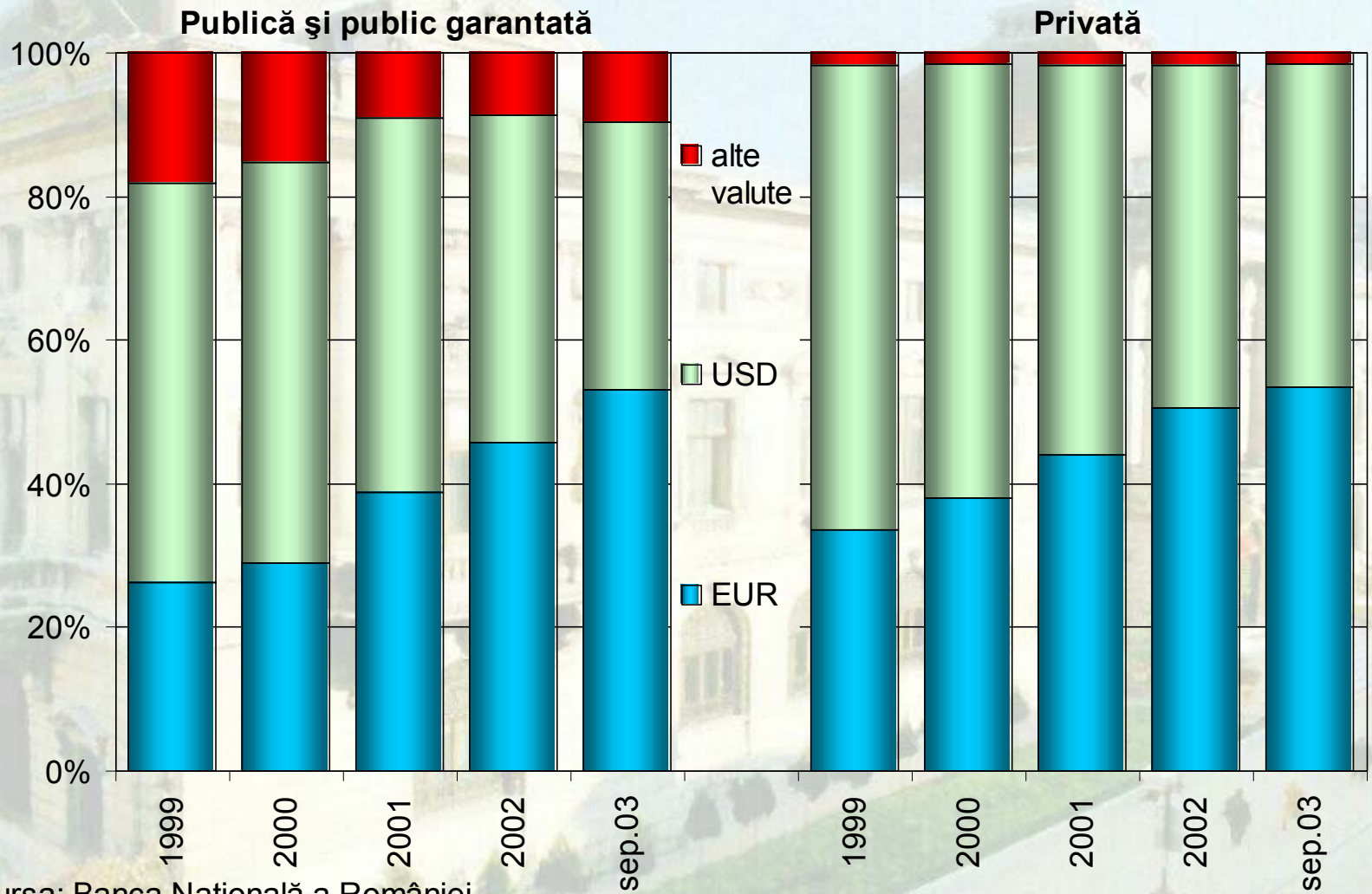

Sursa: Institutul Național de Statistică

*) ian. - sep.

Datoria externă pe termen mediu și lung

- structura pe valute -

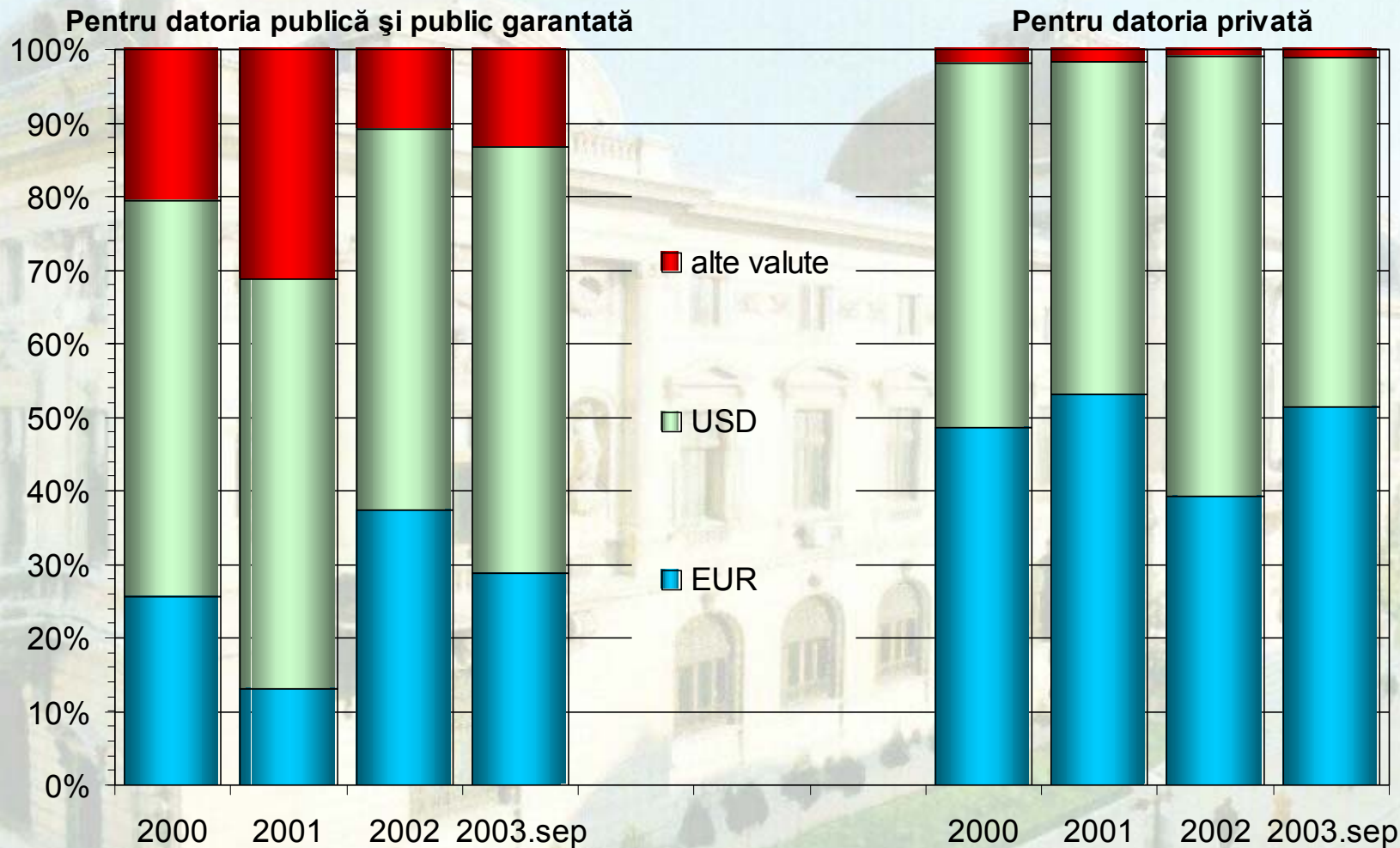

Sursa: Banca Națională a României

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

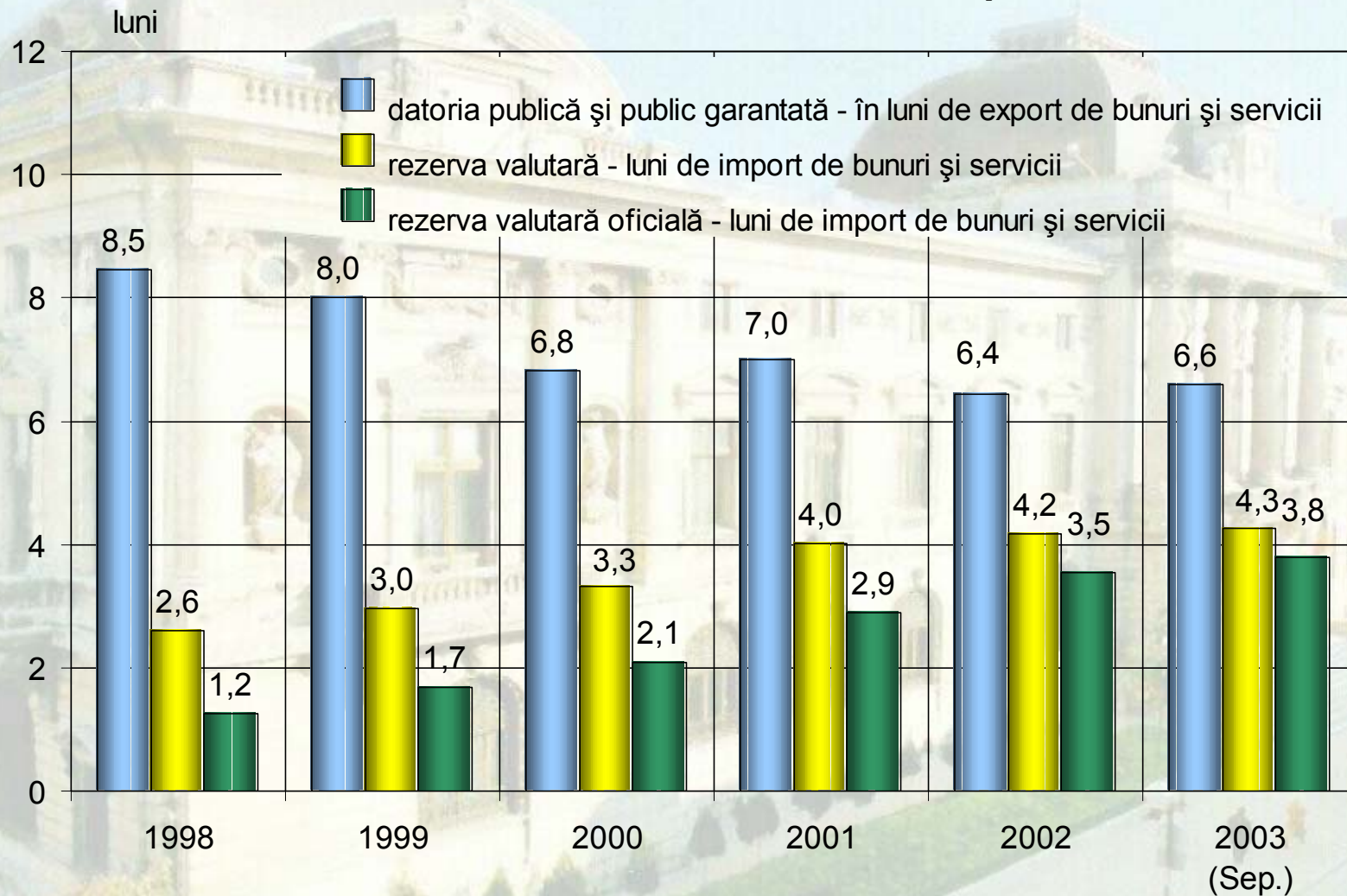

Serviciul datoriei externe pe termen mediu și lung

Sursa: Banca Națională a României

Rezerva valutară și datoria externă pe TML

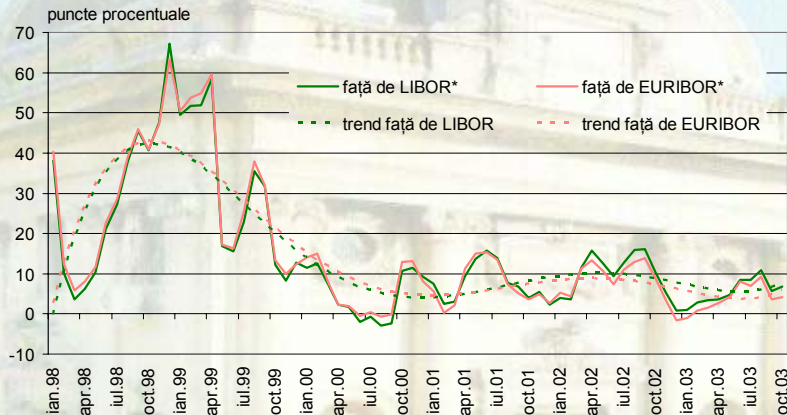
Sursa: Banca Națională a României

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Abordarea prudentă a liberalizării contului de capital

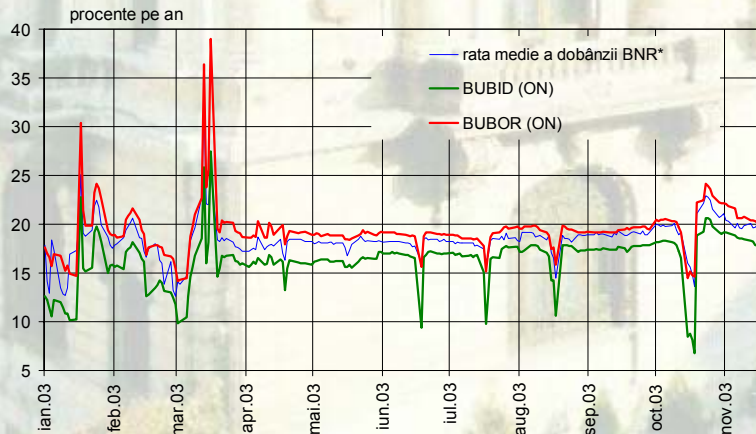
ROMÂNIA: Diferențialul ratei reale a dobânzii (BUBOR)
față de EURIBOR și LIBOR (USD)

*serie ajustată sezonier prin metodologia X12

Sursa: BNR, INS, BCE

Rate ale dobânzilor pe piața monetară interbancară
și în relațiile băncilor cu clienții nebancați

*) medie ponderată a ratei dobânzii la operațiunile de sterilizare

Sursa: Institutul Național de Statistică, Banca Națională a României, IFS

În contextul actual al unor dobânzi temporar înalte practicate de către BNR, apare nevoia de a preveni o apreciere nesustenabilă a monedei naționale inclusiv din perspectiva continuării abordării prudente a liberalizării contului de capital

O perspectivă post-accesiune

Din perspectiva post-accesiune, nevoia de a alege momentul intrării în ERM2 astfel încât durata petrecută în acest mecanism să fie cea minim necesară, având în vedere credibilitatea oferită de punctul terminus al procesului (adoptarea euro), dar și posibilitatea unor mișcări de capital volatile în condițiile unei flexibilități limitate a cursului de schimb de-a lungul acestei perioade; timing-ul esențial este determinat de acumularea anterioară a unei mase critice de reforme structurale